

Verslag Telco Landelijke Smart Mobility Ronde Tafel Human Behaviour

Maandag 9 mei 2016

Notulen van de telco van de Ronde Tafel Human Behaviour;

[Liselotte Kroon]
DITCM INNOVATIONS | WWW.DITCM.EU
9-5-2016

Verslag Telco Landelijke Smart Mobility Ronde Tafel Human Behaviour

Agendapunten

1. Ronde tafel nieuws

- Introductie
- Congressen:
 - Intertraffic
 - De VerkeersgedragDag
 - Nationaal VerkeersVeiligheidsCongres
- Acties n.a.v. Ronde tafel bijeenkomst 1-4
- Notitie Rijtaakindicatoren
- ITS Corridor

2. Projectennieuws

- Invloeds(f)actoren op smartphonegebruik van zakelijke rijders
- Truck platooning & Declaration of Amsterdam
- Gedragsonderzoek Telematica
- ecoDriver
- GCDC/i-GAME
- Smart Mobility op de A2
- Update community van early adopters
- Mobiliteit in de toekomst 2030
- Groningen Bereikbaar, waarvoor nu met studenten onderzoekjes worden opgezet om te kijken hoe we het beste werknemers van middelgrote bedrijven kunnen stimuleren van vervoersmodus te veranderen.

3. Afsluiting

Volgende fysieke bijeenkomst: vrijdag 24 juni, 13.00 – 15.30, Rijkswaterstaat Westraven, Utrecht.

Deelnemers

➔ Remko Evers	Achmea
➔ Hans van Mook	Antea Group Nederland
➔ Chris Hottentot	ANWB
➔ Alexander Jobsis	ARS T&TT
➔ René Claesen	CBR
➔ Marco Maréchal	Connected
➔ Mathijs Dicke	DITCM Innovations
➔ Diana Vonk Noordegraaf	DITCM Innovations
➔ Rosemarijn de Jong	Sweco (vh: Grontmij Nederland B.V.)
➔ Bert van Velzen	Sweco (vh: Grontmij Nederland B.V.)
➔ Chris Dijksterhuis	Hanzehogeschool Groningen
➔ Mariëtte Pol	Keuzeweg
➔ Herbert Korbee	Korbee & Hovelinck
➔ Martin Jansen	Plannerstack
➔ Geertje Hegeman	RHDHV
➔ Karel Brookhuis	Rijksuniversiteit Groningen
➔ Dick de Waard	Rijksuniversiteit Groningen
➔ Joost Pijnappel	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland
➔ Tom Alkim	Rijkswaterstaat, Werkgroep Zelfrijdende Auto
➔ Liselotte Kroon	TNO
➔ Marieke Martens	University of Twente

Ad agendapunt 1: Ronde tafel nieuws

Introductie

Per 2016 zijn de telco's een aanvullende werkvorm geworden om op efficiënte wijze de laatste stand van zaken uit te wisselen. De voordelen van een telco zijn dat het minder tijdsbesteding vergt maar het wel een contactmoment met de community is. Er is gelegenheid tot het stellen van vragen. Op deze manier kunnen we in de fysieke bijeenkomsten ook meer tijd besteden aan discussie.

De voorzitter Ilse Harms neemt de presentatielijst door.

Congressen

De Ronde tafel Human Behaviour heeft zich in de afgelopen weken op drie congressen gepresenteerd:

- Intertraffic, met internationaal en nationaal publiek. O.a. interesse van AECOM uit de UK.

- De VerkeersgedragDag.
- Nationaal VerkeersVeiligheidsCongres, samen met Hessel de Jong van Arcadis en Chris Jansen van de Universiteit Utrecht.

Ongeveer de helft van de mensen in het publiek was bekend met onze Ronde tafel. Ook heeft het nieuwe geïnteresseerden opgeleverd, zowel voor de tafel als voor onze producten.

De presentaties die zijn gegeven staan [bij dit verslag op de DITCM site](#).

Acties n.a.v. Ronde tafel bijeenkomst 1-4

Tijdens de afgelopen Ronde tafel bijeenkomst op 1 april zijn de producten van de ronde tafel besproken. Het kernteam zal in de komende twee weken de mensen benaderen die hebben aangegeven mee te willen werken aan het realiseren en aanvullen van deze producten.

In 2016 zal de tafel gevraagd en ongevraagd advies geven aan vier beeldbepalende Smart Mobility projecten. Deze projecten zijn: de GCDC, ITS Corridor, Talking Traffic Call, Bereikbaarheid Zuidoost Nederland. **Indien iemand suggesties heeft voor andere projecten of onderwerpen, dan ontvangen we die graag per [e-mail](#).**

Talking traffic call en HF Guidelines en Notitie Rijtaakindicatoren

De [Human factor guidelines voor veilig ontwerp van verkeersinformatiediensten](#) zijn geaccordeerd door tactische C-ITS boarden zullen ook nog worden voorgelegd aan de regiegroep SMITS. In de Talking Traffic call is verwezen naar de Human factor guidelines. De intentie van de tafel is dat de inschrijvers op deze call de guidelines gaan toepassen. Hierover zijn we in gesprek met Talking Traffic.

Daarnaast heeft het kernteam, op initiatief van Gerard Eijkelenboom van de Verkeersonderneming, de notitie rijtaakindicatoren gepresenteerd bij Talking Traffic, Cluster 3 Reisinformatiediensten.

Kennisagenda voor Zelfrijdende Voertuigen

Op 18 mei bij Connekt. Vanuit het kernteam van onze Ronde tafel schuift Matthijs Dicke hierbij aan.

ITS Corridor

Zoals eerder gaan we voor het ITS corridor project een soort human factors “profile” uitwerken voor de case “Road Works Warning”. Als kernteam hebben wij hiervoor hulp ingeschakeld vanuit de vaste leden van onze tafel. Wij hebben Alexander Jobsis gevraagd om dit te trekken.

Om te zorgen dat we alle partijen in Nederland in beeld hebben die werken aan RWW of AID hebben we een vraag.

VRAAG: Welke partijen in Nederland (markt, kennisinstellingen) werken er momenteel aan het ontwikkelen van RWW en AID (i.v.m. het benaderen voor een workshop)?

Actie: de vaste tafelleden ontvangen het Plan van Aanpak ter review.

Ad agendapunt 2: Projectennieuws

Invloeds(f)actoren op smartphonegebruik van zakelijke rijders – Mariëtte Pol

Mariëtte Pol vertelt over haar opdracht voor Rijkswaterstaat. Het gaat om een onderzoek met focusgroepen en vragenlijsten onder 300 zakelijke rijders van Leaseplan. 1/3 geeft aan berichten te schrijven onder het autorijden, 3 van de 10 ondervraagden in een focusgroep had bijna een aanrijding door gebruik van hun smartphone tijdens het rijden. Tegelijkertijd vindt niemand het normaal of veilig. Maar men geeft aan de druk te voelen om vlot te reageren. En veel bestuurders zien het als een eigen verantwoordelijkheid om dit gedrag te veranderen. Het rapport is inmiddels openbaar en bijgevoegd bij dit verslag.

Truck platooning & Declaration of Amsterdam – Tom Alkim

Transportministers van de 28 EU-lidstaten ondertekenden 14 april tijdens de Informele Transportraad de 'Declaration of Amsterdam'. Zij maken daarin afspraken over de stappen, regels en voorschriften die nodig zijn voor de ontwikkeling van technologie om zelfrijdende voertuigen op de weg mogelijk te maken. Meer informatie en de declaration staan op de [website](#).

Daarnaast was er de aankomst van 6 truck platoons in Amsterdam, vanuit diverse EU landen. Het event was georganiseerd om te laten zien dat het qua regelgeving bast lastig is om platooning op orde te krijgen. Er zijn luchtopnames gemaakt om de interactie met het overige verkeer vast te leggen en de resultaten hiervan worden in mei verwacht.

Hieronder een paar links naar TV-beelden van de EU Truck Platooning Challenge, de Experience en de Declaration of Amsterdam.

TV

NOS journaal 14 april 20.00u (20:05 - 21:53)

<http://nos.nl/uitzending/14537-nos-journaal.html>

NOS journaal 14 april 18.00u (2:30 - 4:13)

<http://nos.nl/uitzending/14534-nos-journaal.html>

Wakker Nederland 17 april 9.30 (12:05 - 23:38)

http://www.omroepwnl.nl/video/detail/WNL-Op-Zondag-17-april_POW_03054609

RTL Transportwereld

<http://www.rtlxl.nl/#!/rtl-transportwereld-10841/a79e1f56-9e5a-30dd-b36f-b6dec173edbe>

Declaration of Amsterdam

<http://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/04/14/declaration-of-amsterdam>

Gedragsonderzoek Telematica – Remco Evers

Remco Evers vertelt over een proef met FBTO Achmea. Achmea is gestart met telematica oplossingen voor klant in samenwerking met Universiteit Groningen. De verzekeraar is zoekende hoe je connected rijden kan toepassen voor je klant. 500 klanten gaan aan het experiment mee doen, waarbij verschillende proposities worden aangeboden. De klant zal worden gevraagd naar hun ervaring, hoe ze omgaan met het systeem en hun acceptatie.

ecoDriver – Liselotte Kroon

In maart 2016 is vijfjarige Europese ecoDriver, waar onder andere TNO en TomTom aan hebben meegewerkt, afgerond. Het doel van ecoDriver was om uitstoot en brandstof verbruik te reduceren door een in-car systeem te ontwikkelen wat bestuurders feedback zou geven op hun rijgedrag. Om het effect en de acceptatie van het systeem te maximaliseren is de HMI afgestemd op rijgedrag (relax vs sportief), op verkeerscondities (verkeersintensiteiten en situaties), type aandrijving (benzine, hybride of elektrisch) en type voertuig (auto, vrachtauto, bus, etc). Op 16 en 17 maart 2016 zijn tijdens het final event in Stuttgart de resultaten gepresenteerd. De resultaten staat op [de website](#). De gedragsaspecten in ecoDriver waren: - het opdoen van kennis over verschillende type bestuurders en hun motivaties om zuinig te rijden; -het ontwikkelen van HMIs afgestemd op de bestuurder om afleiding en werklast te minimaliseren en acceptatie te vergroten; en - het vaststellen van goede indicatoren om het effect van de applicaties op het rijgedrag te meten.

GCDC/i-GAME – Ilse Harms

Op zaterdag 28 mei 2016 is de publieksdag van de Grand Cooperative Driving Challenge op de Automotive Campus in Helmond. De publieksdag maakt smart mobility toegankelijk maakt voor een breed publiek en is mede mogelijk gemaakt door Connecting Mobility. Connecting Mobility verzorgt naast het publieksprogramma een aantal rondleidingen en activiteiten.

Meer informatie staat op de [website](#).

Smart Mobility op de A2 – Geertje Hegeman

16 maart was er een proef met 10 pelotons van 5-6 auto's. Deze auto's waren uitgerust met ACC en lane keeping, en zaten meer en minder ervaren bestuurders tussen. Er zijn enquêtes afgenomen en gesprekken gevoerd met deze bestuurders. Een paar auto's hadden ook camera. De proef is goed verlopen, de platoons waren stabiel m.b.t. snelheid en rijstrook wisselingen en er ontstonden geen schokgolven. Op 120km/h wegen waren er meer verstoringen door bijv. auto's die tussendoor voegen. Bij het 100km/h traject was er ook trajectcontrole, waren er meer rijstroken en was het verkeer ook constanter, wat ook zou kunnen verklaren dat hier minder verstoringen optraden. Het oordeel en vertrouwen in het systeem werd beter naar mate de ervaring van bestuurders toenam. Informatie over de proef is openbaar in de vorm van een leaflet en [bijgevoegd bij dit verslag](#).

Update community van early adopters – Chris Hottentot

Er is een voorstel gemaakt om onderzoek te verrichten en de hoofddirectie is daar positief over. Voor de zomer gaat er een definitief voorstel naar de directie. Waarschijnlijk zal in het voorstel opgenomen worden om het onderzoek met partners te verrichten. Mensen die vooraf betrokken zijn geweest krijgen hier nog bericht over.

Mobiliteit in de toekomst 2030 – Marco Maréchal

Marco presenteert zijn boek: "Mobiliteit in de toekomst 2030; eindelijk de Nederlander aan het woord". Centraal in dit boek staat het thema zelfrijdende auto, de connected cars en hoe de Nederlander hierin staat als het gaat om kennis, houding en gedrag. De basis van dit boek

zijn de eerste landelijke (opinie) onderzoeksresultaten onder de Nederlandse bevolking, die recentelijk gehouden zijn. Het boek is te bestellen via de [website](#).

Groningen bereikbaar – Karel Brookhuis

Karel Brookhuis vertelt over de kruising van de N-weg met de A7 en A28 die zal worden vernieuwd in Groningen. Alles gaat op de schop wat een groot mobiliteitsprobleem gaat opleveren. Karel gaat kijken hoe ze werknemers van kleine en grote bedrijven in en rond Groningen kunnen motiveren om minder met de auto te komen. Helaas zit het OV ook in de spits vol, dus dat wordt begin 2016 een grote uitdaging. Vandaar dat er nu al wordt begonnen met de voorbereiding om mensen te motiveren.

Ad agendapunt 3: Afsluiting

Volgende fysieke bijeenkomst is [vrijdag 24 juni](#), 13.00 – 15.30, Rijkswaterstaat Westraven, Utrecht. Het thema voor de volgende bijeenkomst is: Public Awareness

De notulen van deze telco worden tevens geplaatst op www.ditcm.eu/hb.